

leno, by se poohlédli po jiném pracovním místě, kdyby nebyl s přidělenou mu mzdou srozuměn a že tuto mzdu bez námitek přijímal. V tom vidí nižší soudy ujednání mlčky, svolení mlčky k této mzdě. Je však uvážiti, že v prospěch žalobce zde byla platná a závazná kolektivní smlouva a že pouze z toho, co zjištěno, nelze souditi na to, že se svého práva z této smlouvy vzdal. Dovolatelka poukazuje též na to, že žalobci dělala vlastně dobrodiní, když ho zaměstnávala i za menší plat, než by mu byl příslušel, poněvadž by byl býval snad bez místa a tedy bez výdělku vůbec. Leč zde jest právě kořen hlavního účelu kolektivních smluv jako ochrany hospodářsky slabších zaměstnanců, jednotlivců proti hospodářsky silnějším zaměstnavatelům. Skutečně vykonaná práce organisovaného zaměstnance má býti přiměřeně odměněna, odměna nemá býti libovolně diktována organisovaným zaměstnavatelem. Odchyly od kolektivní smlouvy v neprospěch zaměstnance možno trpěti jenom v rámci nové úmluvy od organisace k organisaci a jen odchylky v prospěch zaměstnance bylo by lze ponechati zvláštnímu ujednání jednotlivců sjednocených skupin mezi sebou. Nevyhovoval-li žalobce svými pracovními výkony úměrně mzdě kolektivní smlouvou stanovené, měla žalovaná z toho odvoditi důsledky, dle kolektivní smlouvy přípustné, nebyla však oprávněna porušiti závaznou kolektivní smlouvu zvláštní úmluvou s obejitím organisace pouze se zaměstnancem a v jeho neprospěch sjednanou. Odměna za práci byla tedy žalobci právem vyměřena nižšími soudy dle sazeb kolektivní smlouvy.

Čís. 4010.

Stanovila-li pojišťovací smlouva, že nárok pojištěncův proti poškoďiteli přechází sám sebou na pojišťovnu, jež jest povinna, vydati pojištěnci nezkráceně to, oč převyšuje náhrada, ústavu právoplatně přisouzená a osobou za škodu ručící skutečně zaplacená, odškodné pojištěnci pojišťovnou již vyplacené, nastává ohledně peníze, pojištěnci pojišťovnou vyplaceného, postup nároku na pojišťovnu, ohledně zbytku pak smlouva zmocňovací ku vydobytí nároku. Pojištěnec jest i nadále oprávněn vymáhati sám tento zbytek na škůdci.

(Rozh. ze dne 24. června 1924, Rv I 563/24.)

Zaviněním žalovaného zahynul žalobcův kůň. Žalobě o náhradu škody 2.900 Kč bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Dovolatel napadá rozsudek dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), které spatřuje v tom, že nižší soudy neprávem přiznaly žalobci aktivní legitimaci, dále, že neprávem uznáno bylo na dovolatelovo zavinění, a konečně, že nebylo uznáno alespoň na spoluzavinění žalobcova zřízence. Pokud jde o první námitku, závisí rozhodnutí o ní na řešení otázky, zda v důsledku ustanovení čís. 5 druhého odstavce Šu 37 poj. smlouvy mezi žalobcem a

Zemskou dobytčí pojišťovnou došlo k postupu žalobcova nároku, který mu přísluší z ustanovení §§ 1295, 1323, 1331 obč. zák. jako poškozenému vůči dovolateli jako poškoditeli, na tuto pojišťovnu. Podle ustanovení druhého odstavce čís. 5 Šu 37 poj. smlouvy přechází výše uvedený nárok žalobcův ipso jure na ústav. K tomu připojuje však další odstavec pojišťovací smlouvy ustanovení, že ústav jest povinen, vydati pojištěnci nezkráceně to, oč převyšuje náhrada, ústavu právoplatně přisouzená a osobou za škodu ručící skutečně zaplacená, odškodné pojištěnci ústavem již vyplacené. Nutno tudíž dělití nárok, vůči poškoditeli příslušející, na dvě části: jednak na částku ve výši, která stanoví se obnosem, jenž byl pojišťovnou pojištěnci vyplacen jménem odškodného z pojišťovací smlouvy, a na částku, která z pohledávky po odečtení oné částky zbývá. Není sporu o tom, že, pokud jde o první část pohledávky, nastává postup nároku poškozeného na pojišťovací ústav; ústav stává se úplným vlastníkem této částky, nastávají zde v plném rozsahu účinky Šu 1394 obč. zák., právo poškozeného přenáší se v nezkráceném obsahu i rozsahu na pojišťovací ústav. Jinak má se však věc ohledně zbytku pohledávky. Zde nezabývá se poškozený své pohledávky ve prospěch pojišťovacího ústavu, nýbrž nárok vůči poškoditeli zůstává u něho a toliko vydobyti tohoto nároku přechází na pojišťovací ústav. Zde schází tedy hmotný základ postupu a podstatný znak jeho, totiž účinek, že právo postupitelovo přešlo v neztenčeném obsahu na postupníka, takže právo postupníkové po postupu je úplně rovno právu postupitelovu před postupem. Pojišťovací ústav, vydobývá na poškoditeli celou náhradu škody, vydobývá vlastní příslušející mu právo jen, pokud jde o částku, kterou musil jménem odškodného pojištěnci vyplatiti, ohledně zbývajících částí vystupuje jen jako procurator rei alienae, nevýdobývá svoje právo, nýbrž právo cizí a pro cizího. Stanoví-li se tudíž v čís. 5 druhý odstavec Šu 37 poj. smlouvy, že celý nárok poškozeného pojištěnce oproti poškoditeli ipso jure přechází na pojišťovací ústav, jedná se ohledně druhé části jen o právní jednání, které zdánlivě má formu postupu, pro skutečný postup schází jeho hmotný podklad a účinek, který postup musí vyvolati. Jest tudíž ve skutečnosti toto právní jednání jen mandátem. Že mandant jest pak aktivně legitimován vydobývati vlastním jménem svoji pohledávku, byť by i svěřil její vydobyti pro sebe osobě jiné, není sporu. V projednávaném případě stanovil prvostupňový soud, že škoda žalobci způsobená vyjadřuje se číselně po srážce částky 1000 Kč stržené za maso poraženého koně, částkou 5.900 Kč. Pojišťovna vyplatila žalobci jménem odškodného z pojišťovací smlouvy 3.000 Kč. V důsledku výše uvedených úvah jest z 5.900 Kč vlastníkem pohledávky ve výši 3.000 Kč Zemská dobytčí pojišťovna, zbývajících 2.900 Kč žalobce. Jen tento peněz byl žalobcem zažalován a jest předmětem tohoto sporného řízení. Jest tudíž žalobce k jeho vymáhání aktivně legitimován a jest mu legitimace tato neprávem dovolatelem odpírána.

Čís. 4011.

Smlouva pojišťovací jest uzavřena teprve doručením pojistky pojištěnci, nelze-li z okolností nepochybně usuzovati na dřívější uzavření.